

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Pastorale Missionariorvm

Verjuys, Jean-Baptiste

Antverpiæ, 1682

12. Vtrùm pueri Iudæorum, & aliorum infidelium nin baptizatorum, invitis parentibus sint baptizandi.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41565

ARTICULUS XII.

Virum pueri Iudaorum, & aliorum infidelium non Baptizatorum invitis parentibus sint baptizandi.

Agitur tantum hinc de pueris infidelium non baptizatorum, quia quoad pueros haereticorum, alia est difficultas, de qua agemus sequenti articulo.

Supponimus autem tamquam indubitatum, quod talis Baptismus sit validus; quidquid dicat Durandus in 4. dist. 4. q. 7. & Palud. dist. 4. q. 4. citatus à Sylvestro v. Baptismus 4. q. 6. Ratio autem est quia pueri non baptizantur in fide parentum aut particulariter offerentium, sed in fide totius Ecclesiae; & sic non requiritur ipsorum consensus vel voluntas, quod colligitur ex S. August. Epist. 23. ad Bonifac. cuius verba habet S. Thomas 3. p. q. 6. a. 9. *Offeruntur, inquit, parvuli ad percipiendam spiritualem gratiam, non tam ab eis quorum gestantur manibus (quamvis & ab ipsis, si ipsi boni fideles sunt) quam ab universa societate Sanctorum & fidelium.*

Inquiritur igitur solum utrum hoc sit licitum. Quam difficultatem tractat S. Thomas ibi

ibid. a. 11. Et præcipuè 2 2. q. 10. a. 12. ubi expressè resolvit in fidelium pueros non esse invitis Parentibus baptizandos, quod primò fundat in auctoritate Ecclesiæ, quæ nunquam usum habuit. *Quod Iudaorum filij invitis parentibus baptizarentur, quamvis fuerint retroactis temporibus multi Catholici Principes potentissimi, ut Constantinus & Theodosius, quibus familiares fuerunt sanctissimi Episcopi, ut Sylvester Constantino, & Ambrosius Theodosio; qui nullo modo prætermisissent ab eis impetrare si hoc consonum esset rationi; Et ideo periculosum videtur hanc assertionem de novo inducere, ut præter consuetudinem in Ecclesiâ hætenus conservatam, Iudaorum invitis parentibus Filij baptizantur.* Deinde verò id ipsum prosequitur duplici ratione: *Vnâ quidem propter periculum fidei: si enim pueri nondum usum rationis habentes Baptismum susciperent postmodum cum ad perfectam ætatem pervenirent, de facili possent à parentibus induci, ut relinquerent quod ignorantes susceperunt; quod vergeret in fidei detrimentum. Alia verò ratio est: quia repugnat justitiæ naturali. Filius enim naturaliter est aliquid patris Et primò quidem à parentibus non distinguitur secundum corpus, quamdiu in matris utero continetur. Postmodum verò postquam ab utero egreditur, antequam usum liberi arbitrij habeat, continetur sub parentum cura, sicut sub quodam spiritali utero: Quamdiu enim usum rationis non habet puer, non differt ab animali*

irrationali. Vnde sicut bos vel equus est alicujus, ut utatur eo cum voluerit secundum jus civile, sicut proprio instrumento; ita de jure naturali est, quòd filius antequam habeat usum rationis, sit sub cura patris. Vnde contra justitiam naturalem esset, si puer antequam habeat usum rationis, à cura parentum subtrahatur, vel de eo aliquid ordinetur in vitis parentibus.

Tres igitur rationes adfert S. Thomas quibus suam, & communem resolutionem confirmat Videlicet propter usum seu praxim antiquæ Ecclesiæ, 2. Propter periculum perversiōis. 3. Propter jus naturæ quo pueri ante usum rationis directioni & curæ parentum subduntur. Hanc tertiam rationem impugnat Scotus in 4. dist. 4. q. ult. ut refert Cajet. Et quidem his rationibus.

1. Quia Deus habet jus dominiū supra puerum, magis quàm parentes, ergo vinculum potestatis paternæ non obligat in his quæ sunt contra præceptum Dei.

2. Quia Princeps debet cogere servum plurium subordinatorum dominorum, ad servitium superioris, si inferior Dominus vult eo uti contra superiorem, ergo Princeps maxime debet zelare pro dominio servando supremi Domini, scilicet Dei: licet igitur sit contra voluntatem inferioris Domini scilicet Patris, quod puer Baptizetur, quia tamen hoc est secundum voluntatem supremi Domini, huius est parendum.

3. Paren

3. Parentes nolentes pueros suos baptizari, abutuntur jure suo, quia agunt contra jus quod Deus habet super pueros ut ad ipsius cultum enutrientur; ideo Princeps per Ecclesiam illos debet privare tali jure, quia faciendum est ut conservetur jus Dei contra jus parentum, abutentium illo jure cum contumeliâ Dei, qui ordo perversus est.

4. Magis debet subveniri homini circa periculum mortis æternæ, quàm circa periculum mortis temporalis, sed si aliquis videret puerum in periculo mortis temporalis, & ei non ferret auxilium, peccaret licet invitis parentibus illi esset subveniendum, ergò multò magis peccaret, qui non succurreret puero per Baptismum, sine quo est in periculo mortis æternæ, licet parentes sint inviti.

Ad 1. conceditur antecedens, sed videndum est quomodo Deus jus suum instituerit: considerandum enim est quod Deus & sit institutor naturæ, & etiam est institutor gratiæ & fidei utriusque autem jus vult observari. Nec unum jus est alteri contrarium, gratia enim non destruit naturam, sed perficit, Dominium autem parentum supra filios, non est tam ipsorum quàm naturæ ac Dei, qui illum instituit, ac proinde comparatio non est facienda inter parentes & Deum, sed inter Deum institutorem naturæ, & seipsum Deum institutorem fidei & gratiæ, & uterque ordo ab ipso, & ipsius est. Non autem sic instituit legem fidei ut voluerit

pro eâ servandâ legem naturæ solvi, quàmvis hoc posset, sed instituit ut per media secundum naturæ ordinem instituta, lex fidei impleatur, quia Divina Sapiencia disponens omnia suaviter, infima per media reducit ad summum. Et sic statuit ut adultus propriâ ratione ac voluntate legem fidei impleat, quia sue curæ naturaliter commissus est; Puer autem mediâ ratione & voluntate parentum, quorum curæ naturaliter commissus est. Unde cum in parentibus infidelibus duo concurrant, scilicet jus naturæ, respectu filiorum curæ, & admixta infidelitas quâ nutriunt eos ad suum ritum, licet hoc secundum sit malum & in eo peccent mortaliter, & propter hoc non solum filiis, sed & vitâ & se ipsis privari possint, ita quòd possent justè annihilari: primum tamen justum est naturaliter, & propterea Deus statuens ordinem gratiæ ad perfectionem ordinis naturæ, illud justum naturale violari non vult, quamvis ipsi abutentes hoc promereantur. Videatur Cajet. cujus tota hæc doctrina est.

Ex quibus etiam ad 2 Respondetur: hoc argumentum Scoti convincere, quando supremus Dominus vult observari legem suam, contra ordinem legis inferioris Domini, quod hîc locum non habet, ut ex dictis patet, quia Deus instituit utrumque ordinem, naturæ scilicet & fidei, & statuit ordinem fidei implendum, ministrante sibi ordine naturæ. Et sic etiam patet ad 3.

Ad 4.

Ad 4. Respondet sibi ipsemet Sanctus Th. ad 2. Quia à morte naturali non est aliquis eripiendus contra ordinem juris civilis, puta si quis à Judice condemnetur ad mortem temporalem, nullus debet eum violenter eripere. Unde nec aliquis debet rumpere ordinem juris naturalis, quo filius est sub cura patris, ut eum liberet à periculo mortis æternæ. Accedit quòd Pater non habeat jus in vitam filiorum, nec est quoad hoc ipsorum Dominus, sicut est quoad instructionem, unde sicut non potest illos occidere, ita nec impedire ne à morte corporali liberentur.

Dico 2. Non requiritur consensus utriusque parentis, sed sufficit alterutrius. Unde si mater sit Christiana, & pater infidelis, aut è contra si pater Christianus, & mater infidelis, puer baptizandus est.

Colligitur hoc primò ex capite 2. extra de conversi. infidelium ubi Gregor. IX. statuit patre converso ad fidem, illi assignandum esse puerum quadriennem, ut ab eo possit in Fide Christiana educari & institui. Et ex Conc Tolet IV. c. 62. prout habetur in c. Judæi, ubi dicitur, quòd filii matris Christianæ & patris Judæi, matris conditionem sequi debeant, & similiter illi qui procreati sunt de infidelibus mulieribus & fidelibus viris Christianam sequantur Religionem, non judaicam superstitionem. Ac proinde poterunt, imo debebunt baptizari.

M 5

a. Prob.

2. Prob. Ratione imprimis ex parte Patris fidelis, quia ille est caput, & proinde maxime ad ipsum spectat cura & gubernatio. Quoad matrem verò, si tempore partûs erat fidelis, Ecclesia accipit jus, quia parvus sequitur ventrem. Et licet non sit tam evidens ratio, si tempore partûs infidelis erat, tamen satis probabile est quòd quoad hoc sint æquales. Aliundè verò aliquid dandum est parenti fideli in favorem Christianæ Religionis, ut insinuat Greg. IX. ubi sup. Et in favorem etiam innocentiae, & salutis ipsius parvuli.

Imo si uterque parens maneat infidelis, alteruter tamen permittat filium baptizari, hoc licebit; quia cum talis consensus sit in favorem Religionis, & bonum ac salutem filii, est præferendus. Nam etiam juxta commune jus si filius alicui ex parentibus subtrahendus est, adjudicatur parti innocenti. Videatur Suarez 3. p. q. 69. n. 6. sect. 3. dub. 1. ubi etiam bene notat, hoc sic intelligendum esse, dummodo absit periculum apostasiæ vel alicujus sacrilegii. Et ideo in illo casu puer à curâ & consortio parentis infidelis subtrahendus esset, ut tutò baptizari possit; juxta doctrinam Conc. Tolet. ubi sup.

Dico 3. Si puer quomodocumque sive justè, sive injustè, de facto sit extra potestatem parentum, & tutorum, ita ut nulla sit spes, aut obligatio ipsum parentibus restituendi, vel quia ignoratur cujus filius sit, vel quia tam

longe

longè distat ut moraliter non possit restitui, poterit sine consensu parentum baptizari, licet etiam constaret aut præsumeretur quod essent inviti. Et ratio est quia licet tunc parentes retineant quasi radicale jus, actualem tamen usum istius juris amiserunt, imo moralem potestatem illo utendi; & ideo ne puer ille sit omni auxilio destitutus, opus est ut alius in illo jure succedat, qui possit & debeat ipsius curam habere. Dixi: *Et Tutorum*, quia ipsi succedunt in jus parentum. Ita tenet Cajet. Soto, & Suarez.

Dico 4. Si puer sit omnino morti proximus, ut nulla sit spes quòd superveniat, probabile est quòd invitis parentibus possit baptizari.

Sic tenet noster Soto 4. dist. 5. q. unic. art. 10. sub finem, & cum ipso passim alii. Ratio est: Quia tunc cessat in primis periculum perversionis seu Apostasię, & sic nulla timenda est injuria fidei: Nec etiam Patri fit injuria (ut sic etiam fiat satis fundamento S. Thomę) quia non subtrahitur puer à parentum cura per Baptismum aut baptizantem, sed per imminentem mortem, puero autem maximum fit beneficium. Accedit etiam maxima necessitas; quia in tali casu nulla superest spes, ut puer veniens, ad adultam ætatem possit se propriâ voluntate ad salutem disponere. Rationabile autem videtur ut ad succurrendum extremæ necessitati spirituali, modicum quid

Domino invito auferatur, si adhuc dici possit patrem in simili casu moraliter loquendo, dominium habere, quod jam quodammodo imminens mors auferre incepit. Notandum tamen nihil per vim etiam in tali casu attendendum propter scandalum quod inde natum esset sequi.

Dico 5. Pueri infidelium qui non tantum politicè, sed etiam serviliter subjecti sunt Principibus Christianis, possunt auctoritate Dominorum separari à parentibus, ipsisque invitè baptizari.

Hæc conclusio colligitur ex S. Thoma 2. 2. q. 10. a. 12. ad. 3 in quo sic opposuerat filii servorum sunt servi Regum & Principum, ergo & filii eorum, Reges ergo & Principes habent potestatem de filiis Judæorum facere quod voluerint, nulla ergo erit injuria si eos baptizent invitè parentibus Respondet: *Quòd Judæi sint servi Principum servitute civili quæ non excludit ordinem juris naturalis vel divini.* Ex quo bene sequitur quòd si infideles etiam Judæi sunt servi servitute mancipiali, & non tantum politicâ seu civili, sine injuria eorum pueri baptizari possint.

Prob. ratione: Dominus pro suo arbitrio potest separare filium servum à patre servo, sine ulla injustitia, ergo potest sic separatim curare baptizari. Antecedens est certum: quia servitus jure gentium sic introducta est, ut Dominus possit servum vendere, donare,

aut

aut mittere quò vult, ergo sicut hoc potest
facere circa parentum, ita quoque circa filium.
Est enim par ratio, cum uterque sit æqualiter
servus, & per consequens æqualiter subjectus
suo Domino. Prob. prima consequentia: filio
separato à Domino succedit Dominus loco
parentis, & ad eum pertinet jus, & cura guber-
nandi servum suum etiam quoad spiritualia,
non minus quàm cura providendi illi de ne-
cessariis ad vitam corporalem. Quod patet
exemplo Mathatæ ut habetur 1. Machab. 2.
qui parvulos incircumcisos in bello captos,
circumcidi fecit, inter quos procul dubio ple-
rique erant filii infidelium.

Dices 1. cum Cajet. qui tenet contrariam
sententiam: Potestas herilis solùm se exten-
dit ad officia politica, unde quantumcumque
proles separetur, non potest invito patre bap-
tizari; baptismus enim ad jus divinum perti-
net & non ad politicum.

2. Quia ratio primæ conclusionis etiam
pro illis parentibus militat, qui sunt manci-
pia, per servitutem enim non perdiderunt jus
naturale quod habent ad gubernandum pro-
les suas. Cum nec jus divinum permittat pue-
ros à curâ parentū abstrahi ante adultâ ætatē.

3. Ab inconvenienti: fieri enim potest ut
tales pueri, si postea intelligant se abstractos
fuisse à parentibus paganis, facile recedant à
fide per baptismum susceptâ, & redeant ad in-
fidelitatem parentum.

M 7

Resp.

Resp Ad 1. negando assumptum, uti probatum est per rationem conclusionis nostræ. Licet enim per servitutem prolis, non adimatur facultas patri procurandi ipsi spiritualia, uti patet de servis Catholicis, eadem tamen facultas conceditur Domino ut mancipium humano & Christiano modo gubernet.

Ad 2. Negatur similiter assumptum, si enim sine injuriâ parentum servorum pueri possunt ab ipsis separari, quod conceditur jure gentium, ex eodem jure sequitur quod Dominus sic separatis providere possit de iis quæ jam pater separatus facere debuisset. Jus autem gentium non est contra jus divinum, aut naturale, sed inde derivatur.

Ad 3. Resp. Idem inconueniens posse sequi ex Baptismo collato filiis hæreticorum, quo tamen non obstante baptizandi sunt invitis etiam parentibus. Caveri autem potest ut nunquam resciant, se habuisse parentes infideles. Ac proinde non videtur adesse morale periculum majus, quàm in aliis pueris in infantia baptizatis.

Id autem quod diximus de mancipiis, non intelligitur de Judæis, qui licet aliquâ servitute politicâ Principibus subdantur, non tamen perdunt Dominium sui, & filiorum.

ARTI.